

У чије је име деловао Ердемовић у Сребреници?

Пише: Александар Павић
недеља, 19 јул 2009 18:36

Жене у црном, врх ЛДП-а, СДП, Жарко Кораћ (тј. СДУ, што се своди на исто), Хелсиншки одбор, ЈУКОМ, Центар за културну деконтаминацију и још један број НВО, Харис Силајџић – сви они траже једно исто: да Србија „призна“ да је злочин у Сребреници из јула 1995. (тј. оно што они под тим подразумевају) почињен “у наше име”, тј. у име грађана Србије. [1]

Уз то, према Гојку Берићу, „сјајном“ колумнисти сарајевског „Ослобођења“, како га је окарактерисао „његов поносни београдски супотписник“ (текста поводом 14. годишњице „званичне верзије“ догађаја у Сребреници) Ненад Прокић, и „родбина побијених Сребреничана“ је тиме „истински опсједнута“. [2]

Занимљиво је то инсистирање. Једна једина особа која је досад осуђена због непосредног учешћа

у злочину у Сребреници из јула 1995. је држављанин Босне и Херцеговине, Дражен Ердемовић, који је „признао“ да је „учествовао у убиству око 1.200 муслимана из Сребренице“, притом наводно лично убијајући „између 10 и 100“. Да видимо шта за Ердемовића каже неко изван ових простора, на пример, новинар ВВС-ја, Џонатан Рупер:

„Кључни Трибуналов сведок за подршку тврдњи да су вође босанских Срба наредиле погубљења у Сребреници био је Дражен Ердемовић, вођа једне плаћеничке групе која је ухапшена у Србији 1996. године, пошто је повређен у пијаној пуцњави у коју је био умешан још један члан његове групе. Из безброј разлога било би тешко наћи мање поузданог сведока од Ердемовића, етничког Хрвата из Тузле, који тврди да се у више наврата борио за Армију Босне и Херцеговине и снаге босанских Хрвата, ХВО.“

Ердемовић тврди да је његова осмочлана група примила наредбу да погуби муслимане на војном газдинству Брањево код Пилице од стране једног потпуковника, али тај официр никада није именован. Ердемовић каже да су припадници његове групе примили 12 килограма злата, али није могао да се сети од кога. Пошто му је врло стало да искористи његово сведочење али не и да га изложи унакрсном испитивању, Трибунал је 27. јуна закључио да Ердемовићево ментално стање није дозвољавало да му се суди.“ [3]

У чије је име деловао Ердемовић у Сребреници?

Пише: Александар Павић
недеља, 19 јул 2009 18:36

Ердемовић је за оно што је „признао” добио казну од целих пет година затвора (што је, заправо, према њему чак и неправедно, имајући на уму да је Насер Орић добио свега две године затвора за још обимнију делатност уперену, додуше, према Србима). Добио је, уз то, још нешто: промену идентитета и пресељење у неименовану западну земљу, из које се повремено позива у Хаг у улози „кључног сведока” у свим процесима везаним за Сребреницу. А ево, узгред, и како му је допуштено да „сведочи” када је, на пример, реч о Радовану Караџићу и Ратку Младићу:

„... на основу нагодбе са тужилаштвом, Ердемовићу је дозвољено да учествује у лакрдијашким саслушањима по тзв. Правилу 61 која су организована касније те године против вођа босанских Срба Караџића и Младића, у једној процедури медијског суђења које је допуштало изношење непотврђених сведочења без могућности унакрсно испитивања. Правне стручњаке је ова процедура разбеснела. BBC је то назвао 'цирксом', али је главни судија Касезе изјавио: 'Ослањам се на притисак јавног мњења' да бих оправдао оптужнице подигнуте против српских вођа.” [4]

Ердемовић је припадао јединици званој 10. диверзантски одред, сачињеној од Срба, муслимана, Хрвата, Словенаца и неколико странаца. Сам одред није био у ланцу команде Војске Републике Српске. Остале његове припаднике (дакле, остале могуће непосредне извршиоце злочина за које се терети српска страна) не тражи, нити је икад тражио Хашки трибунал. Бар један већ годинама живи у Србији. Пар њих је у последњих десетак година привођено у западним земљама, па пуштано. Како је то могуће, ако се ради о могућим саучесницима у „највећем злочину после Другог светског рата”? Но, према Руперу:

„Касније су стигли извештаји да су Ердемовићеви бивши партнери у злочину служили као плаћеници у Конгу за рачун француске обавештајне службе.” [5]

Можда су сад ствари нешто јасније?

У сваком случају, то је та бедна конструкција на основу које би горе-поменути и њихови истомишљеници желели да Србија, тј. грађани Србије признају (кроз своје легалне представнике) да је то што се десило у Сребреници учињено „у њихово (тј. „наше”) име” (а чак и у Резолуцији Европског парламента из јануара 2009. пише да до дан-данас није могуће направити реконструкцију догађаја у Сребреници у поменутом периоду). И, наравно, према Берићевом тумачењу воље „родбине побијених Сребреничана” (а и

У чије је име деловао Ердемовић у Сребреници?

Пише: Александар Павић
недеља, 19 јул 2009 18:36

тумачењу његовог „поносног београдског супотписника”), да „сносе моралну и све друге последице”. Као на пример, плаћање (вишестотинумилионске) одштете?

Ту негде, између осталог, и лежи суштина. А и, по речима посланика СДП-а (иначе предводника „Коалиције за толеранцију” на последњим локалним изборима), Мехе Омеровића, усвајањем Резолуције СДУ/Кораћ „спречиће се свака даља расправа” о поменутом догађају. А та расправа би могла да оде у неком нежељеном правцу, ако би икада постала истински отворена.

Ово нам, иначе, говори члан странке чији је челник, Расим Љајић, по смрти Алије Изетбеговића, објавио помен истом у „Дневном авазу”. Истом Алији Изетбеговићу којег Ибран Мустафић, оснивач Изетбеговићевог СДА у Сребреници, прозива као главног кривца за „издају” Сребренице:

„Сценарио за издају Сребренице је свесно припремљен. Нажалост, у тај посао су умешани босанско Председништво и команда Армије...” [\[6\]](#)

Наиме, Мустафић је био посебно киван због начина на који се злоупотребљавала „демилитаризована зона” у и около Сребренице:

„Слободна Босна: Које су биле последице напада организованих из демилитаризоване зоне за житеље Сребренице?”

Мустафић: То је било свесно давање повода српским снагама да нападну демилитаризовану зону.” [\[7\]](#)

А на шта је то Изетбеговић циљао, може се видети из извештаја Генералног секретара УН:

„Неки преживели чланови сребреничке делегације изјавили су да је председник

У чије је име деловао Ердемовић у Сребреници?

Пише: Александар Павић
недеља, 19 јул 2009 18:36

Изетбеговић такође рекао да је сазнао да је НАТО интервенција у Босни и Херцеговини могућа, али да би могла да се деси једино када би Срби упали у Сребреницу и убили бар 5.000 људи.” [8]

Исти извештај додаје и да је Изетбеговић ово „категорички демантовао”. Но, њега самог је демантовао још један од његових људи, Хакија Мехољић, бивши шеф полиције у Сребреници:

„Наша делегација је била састављена од девет људи, један је међу нама био из Братунца и нажалост једини он није жив, а сви остали из делегације су живи и то могу потврдити.” [9]

Али – ако би се усвојила предложена Декларација Кораћа/СДУ (и осталих „поносних супотписника”) о Сребреници, и Србија и њени грађани „признали” да је лабилни босански Хрват и плаћеник Дражен Ердемовић починио злочин „у њихово (тј. „наше”) име”, онда би свака даља расправа била сувишна, и могла би се занемарити не само Изетбеговићева улога у сребреничким догађајима из јула 1995, не само његово одбацивање мировног плана који је могао да спречи да опали и једна пушка у Босни, већ и евентуална улога осталих из 10. диверзантског одреда које, да подсетимо, ни Хашки трибунал ни власти у Србији и БиХ не траже, нити за њима издају потернице. Уместо тога, како у предложеној Декларацији лепо пише, „питање одговорности за злочин постало (би) стална тема у политичком и јавном животу” (тј. Србија и њени грађани би морали да се посипају пепелом док је света и века, без права на довођење у питање „званичне верзије” догађаја у Сребреници, а Кораћу и компанији би био загарантован стални друштвени ангажман), а, уз то, Србија и њени грађани би морали да „сносе моралну и све друге последице” (тј. да плаћају одштете док је света и века). И, разуме се, ко би више и говорио о, на пример, Јасеновцу. О сталним, вековним злочинима из турских времена да и не говоримо. Али, разуме се, и то је део пројекта чији је циљ да се Срби као народ држе у перманентној дефанзиви и државној делегитимизацији.

Но, можда има начина да се, у духу тренутног схватања демократије, нађе и неко компромисно решење. Наиме, пошто је свима горе-поменутих толико стало до „преузимања одговорности”, можда би следећи амандман на предложену Декларацију С ДУ/Кораћа био најумеснији:

„Дражен Ердемовић, родом из Тузле, по националности Хрват, ветеран све три војске на

У чије је име деловао Ердемовић у Сребреници?

Пише: Александар Павић
недеља, 19 јул 2009 18:36

територији БиХ током грађанског рата 1992-1995, као и војни плаћеник, починио је злочине које је признао да је починио у Сребреници у име потписника и подржаваоца ове Декларације.”

Тако би Ердемовићев злочин (шта год он стварно био) најзад добио и име(на) и презиме(на) свих оних који га својатају – с тим што би га сада јасно својатали само у своје име, а не у име других који са тим немају ништа, нити знају шта се тачно и десило, нити подржавају њих и њихове политичке пројекте. Па нека то буде први корак. А о другима нека размишљају касније. Али само и искључиво у своје име.

[1] <http://www.nspm.rs/istina-i-pomirenje-na-ex-yu-prostorima/predlog-deklaracije-o-srebrenici.html>

[2] http://www.ldp.org.rs/blog/nenad_prokic.994.html

[3] Jonathan Rooper, “The Numbers Game “, *Сребреничка Истраживачка група*, <http://www.srebrenica-report.com/numbers.htm>

[4] Исто

[5] Исто

[6] ”Predsjedništvo i ratna komanda su žrtvovali Srebrenicu“, Intervju sa Ibranom Mustafićem, *Slobodna Bosna*, Sarajevo, 14. juli, 1996

[7] Исто

У чије је име деловао Ердемовић у Сребреници?

Пише: Александар Павић
недеља, 19 јул 2009 18:36

[8] "The Fall of Srebrenica" [A/54/549], *Report of the Secretary-General pursuant to General Assembly resolution 53/35*

, November 15, 1999, par. 115

(
„Пад Сребренице“, Извештај Генералног секретара УН), постављено и на
<http://www.pdfdownload.org/pdf2html/>

[9] Накија Мехолјић, Председник SDP Сребреница: "5000 Muslimanskih glava za vojnu intervenciju", *Dani*, Sarajevo, 22. juni, 1998.